

©Documentul a fost pus la dispoziție cu sprijinul Consiliului Superior al Magistraturii din România (www.csm1909.ro) și al Institutului European din România (www.ier.ro). Permișiunea de a republica această traducere a fost acordată exclusiv în scopul includerii sale în baza de date HUDOC.

©The document was made available with the support of the Superior Council of Magistracy of Romania (www.csm1909.ro) and the European Institute of Romania (www.ier.ro). Permission to re-publish this translation has been granted for the sole purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.

Traducere din limba franceză

Consiliul Europei

Curtea Europeană a Drepturilor Omului

Secția a treia

Cauza REIZ contra ROMÂNIEI

(cererea nr. 37292/02)

Hotărâre

Strasbourg

28 septembrie 2006

Această hotărâre va deveni definitivă în condițiile definite la articolul 44 § 2 al Convenției. Poate suferi modificări de formă.

În cauza Reiz contra României,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (secția a treia), reunită în camera formată din:

Domnii B.M. Zupančič, președinte,

J. Hedigan,

C. Bîrsan,

V. Zagrebelsky

E. Myjer

David Thor Björgvinsson,

Doamna I. Ziemele, judecători

și Dl. V. Berger, grefierul secției,

După ce a deliberat în camera de consiliu din 7 septembrie 2006,

Pronunță următoarea hotărâre, adoptată la această dată:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află o cerere (nr. 37292/02) îndreptată împotriva României ai cărei cetățeni, care au de asemenea și cetățenia germană, Dl. Iosif Reiz și Doamna Elena Reiz, (“reclamanții”), au sesizat Curtea la data de 28 iunie 2001 în temeiul art. 34 al Convenției de protecție a Drepturilor Omului și Libertăților fundamentale (“Convenția”).

2. Reclamanții sunt reprezentați de Dl. I. Blaga, care locuiește la Satu Mare, în România. (“Guvernul”) este reprezentat de împuternicitul său, Dl. B. Aurescu, apoi de D.na R. Rizoiu și în final de D.na B. Rămășcanu, care i-a înlocuit în aceste funcții.

3. La 5 ianuarie 2004 Curtea (secția a doua) a decis să comunice cererea Guvernului. Prevalându-se de articolul 29 § 3, ea a decis că vor fi examinate în același timp admisibilitatea și temeinicia cauzei.

În temeiul articolului 44 § 1 a) al Regulamentului Curții, ea a transmis de asemenea o copie a cererii Guvernului german care nu a dorit să-și prezinte punctul de vedere asupra cauzei.

4. La data de 1 noiembrie 2004, Curtea a modificat componența secțiilor sale (articolul 25 § 1 al regulamentului). Prezenta cerere a fost repartizată secției a treia remaniată astfel (articolul 52 § 1).

DE FAPT

5. Reclamanții (soț și soție) s-au născut în 1929 și respectiv în 1932 și locuiesc la Düsseldorf.

6. Printr-o hotărâre definitivă din 15 noiembrie 2000, Curtea de Apel Oradea a constatat că reclamanții erau proprietarii unui imobil situat la nr. 22 pe strada Turturelelor în Satu Mare. Ea a constatat de asemenea nulitatea contractului de vânzare încheiat de stat, care a deținut imobilul, cu locatari. Apoi, sprijinindu-se pe o expertiză tehnică ce a stabilit să locatarii au dublat valoarea imobilului prin lucrările de îmbunătățire evaluate la 157 370 000 lei românești (ROL), ea a condamnat reclamanții să plătească locatarilor suma de 157 370 000 ROL cu titlu de investiții și a ordonat evacuarea locatarilor începând de la data la care reclamanții le vor fi plătit despăgubirea și le vor fi oferit o altă locuință.

7. Printr-o sentință preliminară din 23 august 2001, Tribunalul Satu Mare a dat curs cererii locatarilor, formulată prin intermediul unui executor judecătoresc și a ordonat executarea forțată a hotărârii din 15 noiembrie 2000. Apelul înaintat de Dl. Blaga în numele reclamanților a fost respins printr-o hotărâre din 16 octombrie 2001, Tribunalul județean Satu Mare constatând că mandatarul nu avea puteri atribuite de reclamanți să exercite această cale de atac. Această hotărâre a devenit definitivă în lipsa recursului din partea reclamanților.

8. În același timp executorul judecătoresc a continuat demersurile sale în vederea executării forțate a hotărârii din 15 noiembrie 2000. Astfel, la 3 septembrie 2001 el a somat reclamanții să plătească 260 099 253 ROL reprezentând suma reactualizată prevăzută de hotărârea citată anterior, informându-i de asemenea că în caz de refuz de plată imobilul va fi scos la licitație.

9. În lipsa plății din partea reclamanților, la 27 septembrie 2001, executorul judecătoresc a publicat un anunț de vânzare prin licitație a imobilului, având drept preț de plecare suma de 385 000 000 ROL stabilită printr-o expertiză tehnică, sumă pentru care imobilul a fost vândut la 29 octombrie 2001.

10. La 14 noiembrie 2001, în prezența locatarilor și a reclamantei, executorul a împărțit prețul imobilului între părți și a redactat un proces-verbal. Reclamanții au încasat 119 699 747 ROL.

DE DREPT

I. ASUPRA ÎNCĂLCĂRII INVOCATE LA ARTICOLUL 6 § 1 AL CONVENȚIEI

11. Reclamanții invocă faptul că imposibilitatea de fi executată hotărârea din 15 noiembrie 2000 le-a îngădit dreptul lor de acces la un tribunal, garantat de articolul 6 § 1 al Convenției, care prevede următoarele:

“Orice persoană are dreptul ca acțiunea sa să fie audiată echitabil (...), de un tribunal (...) care va decide (...) contestații asupra drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil (...).”

A. Asupra admisibilității

12. Curtea constată că plângerea nu este evident neîntemeiată în sensul articolului 35 § 3 al Convenției. Ea relevă de altfel că aceasta nu întâmpină nici-un motiv de inadmisibilitate. Trebuie deci să fie declarată admisibilă.

B. Pe fond

13. Guvernul amintește că în cazul în speță debitorul obligației era o persoană particulară și că inițiativa executării îi aparținea creditorului, statul nefiind obligat să execute *ex officio* hotărârea din 15 noiembrie 2000. În opinia Guvernului, respectiva hotărâre a fost executată, ținând cont de procesul-verbal din 14 noiembrie 2001.

14. Reclamanții se opun acestei teorii. Atât înainte cât și după comunicarea cererii, ei au menționat că imobilul a fost vândut de locatari împotriva voinței lor.

15. Curtea amintește că executarea unei sentințe sau a unei hotărâri, indiferent de ce instanță ține, trebuie să fie considerată ca făcând parte integrantă din “proces”, în sensul articolului 6 al Convenției. Dreptul la un tribunal ar fi iluzoriu dacă ordinea juridică internă a unui stat contractant ar permite ca o decizie judiciară definitivă și obligatorie să rămână fără efect în detrimentul unei părți (*Imobiliara Saffi contra Italiei* [GC], nr. 22774/93, § 63, CEDO 1999-V).

16. Cu toate acestea, dreptul de acces la un tribunal nu poate obliga un stat să pună în executare fiecare sentință cu caracter civil indiferent care ar fi ea și indiferent care ar fi circumstanțele (*Sanglier contra Franței*, nr.50342/99, § 39, 27 mai 2003). Atunci când autoritățile sunt obligate să acționeze pentru executarea unei decizii judiciare și omit să o facă, această inerție atrage răspunderea statului în conformitate cu articolul 6 § 1 al Convenției (*Scollo contra Italiei*, hotărârea din 28 septembrie 1995, seria A nr. 315-C, pag. 55, § 44).

17. În prezenta cauză hotărârea definitivă a ordonat reclamanților să restituie investițiile locatarilor, restituirea imobilului fiind subordonată acestei plăți. Ori Curtea constată că în lipsa plății din partea reclamanților, locatarii au demarat executarea forțată a hotărârii.

18. Este adevărat că de la vânzarea imobilului, la 29 octombrie 2001, reclamanților le-a fost imposibil să reintre în posesia bunului. Cu toate acestea, această vânzare a fost efectuată de executorul judecătoresc cu acordul tribunalelor, în cadrul executării forțate a hotărârii din 15 noiembrie 2000 și nu pune nici-o problemă de arbitrar sau de inechitate, ținând cont mai ales de refuzul reclamanților de a-și executa obligațiile ce decurg din respectiva hotărâre. De asemenea, ei au înțeles diferența dintre prețul de vânzare și datoria lor față de locatari.

19. Prin urmare, Curtea ajunge la concluzia că hotărârea din 15 noiembrie 2000 a fost executată.

20. Curtea regretă în fine faptul că reclamanții nu au informat-o asupra adevăratei naturi a vânzării imobilului de către cumpărători, despre care a luat cunoștință în urma observațiilor Guvernului.

21. Aceste elemente sunt suficiente Curții pentru a concluziona că autoritățile nu și-au încălcat obligația de a asigura reclamanților un acces efectiv la tribunal, așa cum o cere articolul 6 § 1.

Prin urmare, Curtea concluzionează că nu s-a încălcat articolul 6 § 1 al Convenției.

II. ASUPRA ÎNCĂLCĂRII INVOCATE DE ARTICOLUL I AL
PROTOCOLULUI NR. 1

22. Reclamanții denunță o atingere adusă dreptului lor de proprietate din cauza neexecutării hotărârii din 15 noiembrie 2000 și a obligațiilor exorbitante cu care au fost însărcinați prin respectiva hotărâre. Ei invocă articolul 1 al Protocolului nr.1, redactat astfel:

“Orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi privat de proprietatea sa decât din cauza utilității publice și în condițiile prevăzute de lege și principiile generale ale dreptului internațional.

Dispozițiile precedente nu aduc atingere dreptului pe care îl dețin statele de a pune în vigoare legile pe care le consideră necesare pentru a reglementa folosirea bunurilor în conformitate cu interesul general sau pentru a asigura plata impozitelor sau alte contribuții sau amenzi.”

23. Guvernul menționează că în cazul în speță nu este vorba despre un amestec al autorităților statului, în măsura în care reclamanții au pierdut proprietatea imobilului lor din cauza neexecutării propriilor lor obligații ce decurg din hotărârea citată anterior. El concluzionează că reclamanții și-au pierdut calitatea de victime.

24. Reclamanții contestă poziția Guvernului și amintesc că din cauza acțiunilor statului care le-a vândut imobilul și i-a condamnat la despăgubiri exorbitante ei nu mai pot intra în posesia imobilului lor.

25. Curtea consideră că problema de a ști dacă reclamanții continuă să aibă calitatea de victime este strâns legată de fondul acestei plângeri, care este de altfel legat de cel examinat mai sus și trebuie deci să fie de asemenea declarat admisibil.

26. Pe fondul plângerii Curtea amintește că ea a constatat deja că hotărârea din 15 noiembrie 2000 a fost executată, reclamanții încasând o sumă ce reprezintă diferența

dintre prețul imobilului lor și despăgubirile la care au fost condamnați. Ea amintește de asemenea că a constatat că vânzarea imobilului reclamanților s-a făcut cu acordul instanțelor și fără nici-un indiciu de arbitrar sau de inechitate. Ea constată, în fine, că în cazul în speță este vorba despre un litigiu patrimonial între persoane private, care nu atrage, în principiu, răspunderea statului.

Prin urmare, Curtea consideră că în cazul în speță există o imposibilitate obiectivă pentru reclamanți de a obține dreptul de a beneficia de imobil care nu este atribuibilă în nici-un fel statului.

27. În privința caracterului pretins exorbitant al despăgubirii pe care reclamanții au fost condamnați să o plătească cumpărătorilor, Curtea constată că suma respectivă a fost stabilită de tribunalele interne bazându-se pe expertiza tehnică a imobilului; ea amintește că admisibilitatea și aprecierea probelor țin în primul rând de dreptul intern și de instanțele naționale.

28. În orice ca, din cauza motivelor similare cu cele expuse privind plângerea inspirată din articolul 6 § 1 al Convenției, Curtea consideră, având în vedere cele de mai sus, că nu se poate concluziona că statul a adus vreo atingere drepturilor reclamanților garantate de articolul 1 citat anterior.

29. Prin urmare, Curtea concluzionează că nu s-a încălcat articolul 1 al Protocolului nr. 1.

DIN ACESTE MOTIVE, CURTEA, ÎN UNANIMITATE,

1. Declară cererea admisibilă;
2. Decide că nu s-a încălcat articolul 6 § 1 al Convenției;
3. Decide că nu s-a încălcat articolul 1 al Protocolului nr.1;

Redactată în franceză, apoi comunicată în scris la data de 28 septembrie 2006 cu aplicarea articolului 77 §§ 2 și 3 al regulamentului.

Vincent Berger

Boštjan M. Zupančič

Grefier

Președinte